

Силабус курсу

Європейське міграційне право

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність – 052 Політологія

Освітньо-професійна програма «Міжнародні та регіональні політичні комунікації»

Рік навчання: IV. Семестр: VII

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

д.ю.н., доцент, професор кафедри теорії права та конституціоналізму
ЗУНУ

Дракохруст Тетяна Вікторівна

Контактна інформація

tanya.drakokhrust@gmail.com

Опис дисципліни

Майже у всіх державах-членах Європейського Союзу проблема міграції та притулку досягла найвищого рівня політичного значення, і ці країни зіткнулися з важливою проблемою потоку біженців та мігрантів. Європейське міграційне право та політика стали логічним наслідком формування європейського внутрішнього ринку як зони без внутрішніх кордонів. Існує чіткий зв'язок між концепцією європейського внутрішнього ринку та правовим регулюванням вступу та резиденції громадян третіх країн. Ця проблема особливо важлива для України, громадяни яких утворюють значні міграційні потоки до країн ЄС. Ось чому мета спеціального курсу є вивчення існуючої системи вільного переміщення осіб у межах Європейського Союзу, включаючи особливості її правового регулювання.

Після вивчення дисципліни "Європейське міграційне право" студенти знають про формування та розвиток європейського громадянства; правові основи діяльності інститутів Європейського Союзу у сфері вільного пересування осіб; особливості правових відносин України з ЄС з питань міграції, нелегальної міграції, охорони зовнішніх кордонів; основні напрямки вдосконалення правового регулювання міграційних процесів в ЄС.

Структура курсу

№ п/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Міграційна політика та правові основи регулювання міграційних процесів.	Знати про міграційну політику ЄС, міграційну ситуацію на континенті другої половини минулого століття. Перехід міграції. Розвиток систем управління міграціями європейських країн на національному та регіональному рівнях.	Тести, питання
2	Тема 2. Загальні засади міграційного права ЄС	Знати початкові кроки для розробки загальних підходів у сфері міграції. Політичні рішення щодо формування міграційної політики ЄС. Політика притулку, правила перетину та контролю зовнішніх кордонів, імміграційна політика (умови візду, пересування, резиденції, возз'єднання сім'ї, зайнятість іноземців, запобігання несанкціонованій імміграції). Шенгенські угоди, гармонізація державної візової політики.	Кейси
3	Тема 3. Організаційно-правовий механізм забезпечення міграційного права ЄС	Знати специфіку отримання європейського громадянства. Статут фундаментальних прав Європейського Союзу. Договір про функціонування Європейського Союзу. Право вільного пересування. Інтеграційна політика. Право тимчасового перебування або постійне місце проживання. Видворення. Примусове видворення.	Тести, питання
4	Тема 4. Особливості перетину зовнішніх кордонів та умови візду-виїзду.	Аналіз директиви щодо правового статусу громадян третіх країн. Директива про мігрантів має право на возз'єднання сім'ї та права осіб, які прибувають як члени своїх сімей. Спрощена імміграційна процедура щодо вчених на запрошення визнаних наукових установ на період більше трьох місяців. Процедури допущення сезонних працівників з третіх країн.	Кейси
5	Тема 5. Міграційні права окремих категорій осіб	Знати про Європейське агентство з управління операційним співробітництвом у зовнішніх кордонах держав-членів Європейського Союзу. Команди швидкого внутрішнього втручання. Європейська система спостереження за кордоном. Фонд зовнішнього кордону. Шенська інформаційна система. Код шенгенського кордону. Спрощення процедур перетину для законних мандрівників.	Кейси
6	Тема 6. Міжнародний захист у праві ЄС.	Вміння аналізувати Директиву щодо мінімальних стандартів допуску осіб, які шукають притулку. Процедури притулку для обробки заявників. Розробка спільних підходів до підстав для оцінки для забезпечення	Тести, питання

		захисту та стандартизації характеристик різних форм захисту. Стандарти тимчасового захисту надаються у випадку масового припливу біженців внаслідок військових конфліктів, які потребують термінової допомоги.	
7	Тема 7. Європейська міграційна криза.	Вміння аналізувати Stockholm п'ятирічну програму в галузі безпеки та внутрішніх справ. Стратегічні пріоритети міграційної політики після 2020 року, проблеми, включаючи зовнішню політику, принципи, які включають керівний документ про міграційну політику після 2020 року.	Тести, питання
8	Тема 8. Міжнародне співробітництво у сфері міграції за участі ЄС та його держав-членів.	Знати специфіку питання міграції в політичних документах України-ЄС. Розвиток міграційної політики України під впливом європейських інтеграційних процесів.	Тести, питання
9	Тема 9. Аналіз даних Eurostat: Migrant integration.	Дослідити показники міграції та інтеграції мігрантів. Інтеграція мігрантів. Інклюзивні показники. Діти-мігранти. Data analysis	Тести, питання

Літературні джерела

1. Буга Г.С., Буга В.В. Європейський досвід формування міграційної політики та його значення для України в умовах воєнної агресії. Юридичний науковий електронний журнал № 7. 2025. С.316-319.
2. Гришук А.Б. Національне законодавство як правова основа регулювання міграційних процесів. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». Випуск № 01, 2026, частина 3 С. 330-336.
3. Димов К. Б. Міжнародно-правовий аналіз забезпечення прав і свобод вимушених мігрантів у країнах Європейського Союзу. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. Вип. 28. 2024. С. 49-55.
4. Курилюк Ю.Б., Родінова Н.Л., Овчар П.А. Проблеми та перспективи міграційної політики ЄС. Економіка та суспільство. Випуск 46. 2022.
[URL:https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2047/1976](https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2047/1976)
5. Мельник Ю.П. Міграційна політика ЄС в контексті військових дій в Україні та світі. Науковий журнал «Політикус». Випуск 1. 2024. С. 169-173.
6. «Права людини в період збройних конфліктів»: Міжнародна науково-практична конференція, присвячується Міжнародному дню прав людини, який відзначається міжнародною спільнотою 10 грудня 31 жовтня 2025 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2025. 219 с.
7. Теслюк Я. Вимушена міграція у сфері міжнародного права. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2024. №4 (44). С. 274–282.
8. Черній Ю.Л. Тимчасовий захист громадян України в ЄС у контексті світових міграційних процесів та війни в Україні. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2025. Серія ПРАВО. Випуск 88: частина 4. С. 153-160.
9. EU external borders in October: Number of irregular entries on the rise
[URL:https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-external-borders-in-october-number-of-irregular-entries-on-the-rise-7CiZBL](https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-external-borders-in-october-number-of-irregular-entries-on-the-rise-7CiZBL)
10. Jakub Andrie, Migration Awareness Ukrainian Refugee Crisis: The Current Situation.

[URL:https://www.peopleinneed.net/the-ukrainian-refugee-crisis-current-situation-9539gp?gad_source=1&gad_campaignid=22398836631&gbraid=0AAAAAD10qs9ZEqkFa2D5sZoay_FlHygLv&gclid=Cj0KCQjwgr_NBhDFARIsAHiUWr716kTR6YJNeZIT7T5vWGbkYH26_Y7wDi2l_6Ie0GgiKagDOUnZow4aAnUbEALw_wcB](https://www.peopleinneed.net/the-ukrainian-refugee-crisis-current-situation-9539gp?gad_source=1&gad_campaignid=22398836631&gbraid=0AAAAAD10qs9ZEqkFa2D5sZoay_FlHygLv&gclid=Cj0KCQjwgr_NBhDFARIsAHiUWr716kTR6YJNeZIT7T5vWGbkYH26_Y7wDi2l_6Ie0GgiKagDOUnZow4aAnUbEALw_wcB)

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання

Для заліку

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
Оцінка визначається як середнє арифметичне з усіх оцінок отриманих за теми на практичних заняттях	Модульна робота письмова робота. Тестові завдання	Оцінка визначається як середнє арифметичне з усіх оцінок отриманих за теми на практичних заняттях	Модульна робота письмова робота. Тестові завдання	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час виконання тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи

Шкала оцінювання студентів

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
85-89	добре	B
75-84		C
65-74	задовільно	D
60-64	достатньо	E

35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F

